

Broj/Broj: 01,02,03,03/11-05-352/10
Сарајево/Sarajevo, 24.11.2010.

**IZVJEŠTAJ S INTERPARLAMENTARNOG FORUMA ZA NAUKU, TEHNOLOGIJU I
INOVACIJE ZA MEDITERANSKI REGION,
PARIZ, 9. i 10.11.2010.**

U organizaciji UNESCO-a (Organizacija UN-a za obrazovanje, nauku i kulturu) i Parlamentarne skupštine Mediterana (PAM) u Parizu je 9. i 10.11.2010. održan Interparlamentarni forum za nauku, tehnologiju i inovacije za mediteranski region. Cilj Foruma je poticanje diskusije o potrebi za tješnjom saradnjom između parlamentaraca, naučnika, medija i civilnog društva. Ovaj dvodnevni susret prvi je u nizu redovnih sastanaka koje UNESCO i PAM planiraju organizirati u okviru uspostavljanja oficijelnog partnerstva. Forumu su prisustvovali predstavnici parlamenata država članica Parlamentarne skupštine Mediterana, UNESCO-a, predstavnici akademskih zajednica država članica PAM-a, predstavnici istraživačkih institucija i civilnog društva.

U ime Parlamentarne skupštine BiH Forumu je prisustvovala Dušanka Majkić, predsjedavajuća Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i član Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana. U njenoj pratnji Forumu su prisustvovali i Edina Hrnjić, viši stručni saradnik za saradnju s međunarodnim organizacijama, i Adnan Bešić, prevodilac za francuski jezik.

Učesnici Foruma istaknuli su kako politika i nauka moraju uporedo napredovati, te kako je potrebno prevazići jaz koji između njih postoji s obzirom na brojne izazove s kojima se čovječanstvo suočava. Nauka i politika jedino zajedno mogu naći rješenja za probleme poput klimatskih promjena, siromaštva, gladi, zdravstvenih problema, prirodnih katastrofa, zagađenja okoliša. Ono što je posebno značajno kada je u pitanju odnos naučnika i parlamentaraca jeste potreba smanjenja nerazumijevanja koje može predstavljati prepreku izradi kvalitetnih zakonskih rješenja. Parlamentarci ne mogu biti eksperti za sve oblasti, te stoga naučne i tehničke informacije koje im se prezentiraju moraju biti razumljive, i što je još značajnije, moraju biti objektivne kako bi parlamentarci mogli na pravi način obavljati dužnosti koje su im građani povjerali. Trenutni odnosi između parlamentaraca i naučnika mogu se posmatrati i na nivou percepcije koju imaju jedni o drugima. S jedne strane, nisu svi parlamentarci uvijek u mogućnosti razumjeti domete nauke, a s druge strane, naučnici ne poznaju u potpunosti političke procese i rad parlamentaraca. Jednim od najkorisnijih rješenja, kada je u pitanju pokušaj smanjenja jaza između parlamentaraca i naučnika i provođenja zakonodavne procedure u slučaju zakonskih akata s naučnim sadržajem, ocijenjeno je održavanje javnih saslušanja kao foruma za razmjenu mišljenja i iskustava. Posebno je naglašen značaj parlamenata u osiguravanju neophodne finansijske podrške istraživanjima s obzirom na njihovu ulogu u procesu usvajanja budžeta.

Programom Foruma bila je predviđena razmjena iskustava parlamentaraca u izradi zakona s naučnim sadržajem. Na poziv generalnog sekretara Parlamentarne skupštine Mediterana Sergija Piazzija, kao jedan od uvodničara u okviru ove sesije učesnicima se obratila Dušanka Majkić. Tekst obraćanja prenosimo u cjelini:

*Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo,
Veoma sam zadovoljna što u ime Bosne i Hercegovine prisustvujem Interparlamentarnom forumu za nauku, tehnologiju i inovacije za mediteranski region, koji se održava u reprezentativnom sjedištu UNESCO-a. Moram istaknuti da BiH podržava svaku inicijativu Parlamentarne skupštine Mediterana koja je na putu stvaranja novih i sadržajnijih veza između država članica. Svakako, od ključnog značaja na tom putu je uspostavljanje domena nauke, tehnologije i inovacija u regionu, gdje smo kao parlamentarci spremni na najbolji način uraditi svoj dio posla.*

Bosna i Hercegovina, kao i mnoge druge zemlje mediteranskog regiona, očekuje da putem nauke, tehnologije i inovacija poboljša svoj ekonomski položaj, smanji siromaštvo, unaprijedi socijalni status svojih građana. Zato je ovu inicijativu PAM-a i UNESCO-a podržala Bosna i Hercegovina. Posve je jasno da ako se nerazvijene i nedovoljno razvijene zemlje ne uspiju izboriti s ovim izazovima, ako im u tome ne pomognu razvijene zemlje, neravnoteža u oblasti istraživanja i primjene nauke i tehnologije učinit će nepremostive udaljenosti između država članica našeg regiona.

*Poštovane dame i gospodo,
Po dolasku u Pariz dočekala me radosna vijest. Bosni i Hercegovini i Albaniji odobren je bezvizni režim. Od 1. januara 2011. godine građani Bosne i Hercegovine moći će putovati bez viza u zemlje EU. To je ujedno i šansa za veliki broj mladih i obrazovanih ljudi da se upoznaju s upravljanjem u oblasti nauke, tehnologije i inovacija, te da vlastitim doprinosom smanje jaz između razvijenih i zemalja u razvoju.*

Inicijativa PAM-a i UNESCO-a za zajednički pristup država članica mediteranskog regiona nauci, tehnologiji i inovacijama je jedinstvena šansa za Bosnu i Hercegovinu, ali i za druge zemlje Mediterana koje su stagnirale u razvoju u posljednjih 20 godina. Ovo je ujedno šansa da se to stanje počne mijenjati. U skladu s tim, smatram da je u okviru Parlamentarne skupštine Mediterana potrebno preduzeti aktivnosti koje bi vodile ka rekonstrukciji naučnoistraživačkog potencijala i reintegraciji istraživačkog prostora. Tu prvenstveno mislim da treba sačiniti politiku djelovanja u oblasti nauke, tehnologije i inovacija, ali i utvrditi okvire, instrumente i prioritete za provođenje tih politika.

Podržavamo uspostavljanje regionalnog foruma za naučnu politiku s ciljem razmjene iskustava i informacija o izradi politika iz oblasti nauke, tehnologije i inovacija, podržavajući jačanje kapaciteta parlamentarnih komisija za nauku i slične oblasti.

Iako ekonomska kriza i dalje ne posustaje, iako njen krajnji domet i obim teško ko može predvidjeti, sjetimo se jednog sjajnog pravila: u teškim vremenima na površinu isplivavaju originalan pristup, inovativna rješenja i smjeli potezi. Inicijativa PAM-a je sasvim originalna u pristupu. Nedostaju nam još inovativna rješenja i smjeli potezi za ispunjenje naše misije.

Parlamentarna skupština BiH usvojila je Okvirni zakon o osnovama naučnoistraživačke djelatnosti i koordinacije unutrašnje i međunarodne naučnoistraživačke saradnje u Bosni i Hercegovini. Zakon je okvirni s obzirom da je naučnoistraživačka oblast u nadležnosti entiteta BiH, a na državnom nivou se vrši samo koordinacija.

O čemu govori ovaj zakon? Ovim zakonom utvrđuje se sljedeće: poseban interes u oblasti nauke i tehnologije u Bosni i Hercegovini, osnovni principi naučnoistraživačke djelatnosti, ostvarivanje međunarodne naučnoistraživačke saradnje i naučnoistraživačke saradnje u Bosni i Hercegovini, način ostvarivanja koordinacije institucija nadležnih za oblast nauke i tehnologije, formira se

vijeće za nauku BiH, uspostavlja se koordinacija informacionim sistemom za oblast naučnoistraživačke djelatnosti u Bosni i Hercegovini.

U skladu s odredbama navedenog zakona, na nivou Vijeća ministara BiH, kao predstavnika izvršne vlasti, u okviru Ministarstva civilnih poslova BiH formirano je Vijeće za nauku koje ima predsjednika i 12 članova. Ministarstvo civilnih poslova BiH nadležno je i za ostvarivanje međunarodne saradnje BiH u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti. Osim toga, Ministarstvo civilnih poslova BiH imenuje predstavnike Bosne i Hercegovine na zvanične konferencije na kojima učestvuje BiH, a na kojima se razmatraju pitanja u vezi s razvojem nauke i tehnologije u međunarodnim tijelima i organizacijama. Također, Ministarstvo najmanje jednom godišnje raspisuje konkurs za dodjelu sredstava za sufinansiranje međunarodnih naučnoistraživačkih projekata i saradnji značajnih za Bosnu i Hercegovinu.

Poštovane dame i gospodo,

Moramo imati hrabrosti i nametnuti ova pitanja koja su od fundamentalnog značaja za budućnost ne samo Bosne i Hercegovine. Mislim da će ovaj forum pomoći u tome. Izlaganja i zaključci koje ćemo danas donijeti afirmirat će položaj i ulogu nauke, tehnologije i inovacija. Ovo će nas potaknuti da tu misiju širimo u svakoj prilici i na svakom mjestu. U Bosni i Hercegovini, ali i u mnogim zemljama Mediterana stvari se rješavaju sporije i uz vrlo komplicirane mehanizme političkog odlučivanja. Ipak, uvjeren sam da ćemo uspjeti pronaći odgovore na sve te izazove. Od nas zavisi koliko ćemo u tome uspjeti.

Hvala na pažnji.

Održavanje Foruma predstavljalo je i priliku da povodom obilježavanja Svjetskog dana nauke (10.12.) UNESCO predstavi Izvještaj o nauci. Izvještaj je sačinila grupa nezavisnih, međunarodnih stručnjaka, a obuhvata period od 2005. do 2010. godine. U Izvještaju je sadržan pregled globalnih trendova u nauci i tehnologiji, zasnovan na širokom spektru kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja. Podijeljen je na poglavlja od kojih svako tretira poseban region i zemlje u regionu. Izvještaj od 520 stranica dostupan je na veb-stranici UNESCO-a (www.unesco.org), te u Biblioteci Parlamentarne skupštine BiH u elektronskoj verziji.

Izvještaj pripremila:

Edina Hrnjić

Viši stručni saradnik za saradnju
s međunarodnim organizacijama

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma Parlamentarne skupštine BiH
- članovima Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Kolegiju Sekretarijata PSBiH
- a/a